

Međunarodna unija advokata (MUA)

Smernice MUA

za upotrebu sistema veštačke inteligencije od strane advokata

Uvod

Smernice MUA za upotrebu veštačke inteligencije od strane advokata (Smernice MUA za VI) sastavila je Radna grupa za VI Međunarodne unije advokata (MUA) i njihova namena je da se odnose na sve advokate širom sveta.

Budući da se pravna i etička pravila koje advokati moraju poštovati mogu razlikovati među jurisdikcijama, neke od ovih smernica možda nisu usklađene sa konkretnim pravilima kojima se uređuje advokatura u određenim zemljama. U slučaju neslaganja između nacionalnih propisa i Smernica MUA za VI, lokalni propisi, naravno, preovlađuju.

1. Oblast primene Smernica MUA za VI i definicija VI

Namena Smernica MUA za VI jeste da se odnose na sve advokate koji koriste veštačku inteligenciju (VI) u bavljenju advokaturom, nezavisno od zemlje.

Termin VI ovde se koristi u veoma širokom smislu, da označi svaki softverski ili mašinski zasnovan sistem koji je dizajniran da razume jezik, uči iz iskustva, generiše sadržaj, predviđa, preporučuje, odlučuje i sl., nalik na ljudske sposobnosti, uključujući – ali ne ograničavajući se na – generativnu VI, mašinsko učenje, duboko učenje ili bilo koji sličan ili uporediv alat ili funkciju koja trenutno postoji ili se može pojaviti u budućnosti.

2. Razumevanje konteksta VI

VI istovremeno predstavlja značajne prilike i rizike kada se upotrebljava u advokaturi.

Stoga, pre upotrebe VI u bavljenju advokaturom, advokati treba da se postaraju da poseduju dovoljno i odgovarajuće znanje o (i) sistemu koji nameravaju da koriste; (ii) izvorima podataka korišćenih u obuci datog sistema; (iii) tome kako će se svaki podatak koji korisnik unosi u sistem upotrebljavati u budućnosti (npr. da li razvojni programer VI može zadržati te podatke i koristiti ih za obučavanje modela VI tog programera); i (iv) pouzdanosti izlaza i riziku od halucinacija (netačnih izlaza), kako bi mogli da razumeju ograničenja sistema i bili svesni povezanih rizika i pravnih implikacija.

Takođe, korisnici uvek treba da provere relevantne uslove i odredbe sistema VI koji nameravaju da koriste.

3. Poverljivost, privatnost i zaštita podataka

Upotreba sistema VI od strane advokata predstavlja rizike po očuvanje advokatske tajne, poverljivost privilegovane i druge komunikacije između advokata, kao i obaveze privatnosti i zaštite podataka.

Kada upotrebljavaju sisteme VI, advokati stoga treba da rade sledeće: (i) uvek pregledaju uslove i odredbe izabranog sistema VI da utvrde kako će isti koristiti informacije koje se u njega unose; (ii) kada god je to moguće, odlučuju se za sisteme VI koji ne zadržavaju informacije koje unosi advokat ili za sisteme koji te informacije zadržavaju i upotrebljavaju samo u korist korisnika i koji takve informacije neće deliti sa drugima; (iii) kada god nije moguće ispuniti uslove iz (ii), anonimiziraju sve podatke i informacije kojima se na bilo koji način mogu identifikovati klijenti i/ili konkretni predmeti; i (iv) u svakom slučaju izbegavaju deljenje posebno osetljivih informacija sa sistemima VI, poput podataka o zdravstvenom stanju, lozinki, poslovnih tajni itd.

4. Dužnost kompetentnosti i poštovanje pravila profesionalne etike

Advokati su dužni da prihvataju samo one angažmane koje mogu da izvrše kompetentno. Stoga, advokati ne treba da koriste VI za savete o pravnim temama o kojima ne poseduju adekvatno znanje ili stručnost, i takođe moraju poštovati sva druga važeća pravila profesionalne etike.

5. Odnos sa klijentima

Advokati treba da održavaju transparentnu komunikaciju sa svojim klijentima i da ih obaveštavaju o tome da upotrebljavaju sisteme VI, o ciljevima te upotrebe, kao i o preduzetim merama predostrožnosti. U svakom slučaju, advokati se staraju da strategiju svakog predmeta koji preuzmu na sebe za svoje klijente i njenu implementaciju određuju i sprovode oni sami, a ne VI, podrazumevajući da se profesionalno prosuđivanje ne može delegirati VI.

Štaviše, ako će se informacije i zapisnici o klijentu upotrebljavati za obučavanje nekog sistema VI, klijenta treba obavestiti i dobiti njegov pristanak.

6. Odnos sa drugim advokatima i trećim licima

Upotreba sistema VI za transkribovanje, rezimiranje i/ili prevođenje sastanaka (održanih uživo ili na daljinu) ili telefonskih razgovora može se odviti samo uz pristanak svih učesnika, podrazumevajući da se taj transkript, rezime ili prevod neće smatrati zvaničnim dokumentom osim ako to ne odobre svi učesnici.

Pod obavezama čuvanja poslovne tajne i pravilima advokatske tajne, advokati, u interakcijama sa drugim advokatima i trećim licima, treba da transparentno obelodanjuju svaku upotrebu sistema VI, uključujući inkorporaciju informacija i podataka proisteklih iz takvih interakcija u te sisteme.

Obuku mladih advokata ne treba prevashodno delegirati sistemima VI, kako bi se osiguralo održavanje ličnog prenosa znanja i iskustva.

Advokati koji rade u partnerstvu sa drugim kolegama ili sa pojedincima iz drugih profesionalnih organizacija se podstiču da usvoje jasne i dogovorene politike u vezi sa upotrebom VI.

7. Odgovornost

Advokati jesu i ostaju u potpunosti i jedini odgovorni za sve odluke koje donesu, aktivnosti koje sprovedu ili sadržaje koje objave, a koje je kreirala VI ili koji su zasnovani na istraživanju, predlozima ili predviđanjima od strane VI ili su nastali uz pomoć VI.

Advokati se takođe staraju o tome da njihovu upotrebu VI pokriva njihovo profesionalno osiguranje.

8. Pregled izlaza i dužnost nadzora

Uzimajući u obzir rizike vezane za upotrebu sistema VI, advokati su uvek dužni da verifikuju (i) da svaki zakon, sudska praksa ili pravna literatura koje identifikuje VI zapravo postoje i ispravno su navedeni; i (ii) da je svaki sadržaj koji identifikuje ili proizvede VI ili koji se proizvede uz pomoć VI ispravan, tačan, sveobuhvatan i primenljiv na stvarni skup činjenica o relevantnom, konkretnom predmetu o kom je reč, kao i da poštuje važeće zakone i pravila profesionalnog ponašanja, kako bi se predupredile greške, halucinacije ili kršenje zakona.

Advokati stoga uvek treba da kritički analiziraju i nadgledaju rezultate koje proizvodi VI i da nikada ne koriste izlaze direktno – ili se oslanjaju na njih – bez prethodnog pregleda i verifikacije tih izlaza.

Takođe, advokati ne treba da kreiraju nenadgledane pravne botove koji samostalno odgovaraju na pravna pitanja koja postavljaju stvarni ili potencijalni klijenti a da ne preciziraju da su to informacije koje generiše VI, a ne personalizovan savet koji se nadgleda.

9. Poštovanje propisa

Advokati moraju stalno da budu u toku i staraju se o tome da njihova upotreba VI (i) poštuje važeće propise i pravne zahteve u njihovim jurisdikcijama; i (ii) da je u skladu sa sudskom praksom.

To obuhvata razumevanje relevantnih zakona i propisa (uključujući međunarodne, nacionalne, regionalne i lokalne propise), kao i poštovanje postojećih smernica regulatornih organa i profesionalnih tela.

10. Advokatske naknade i troškovi

Kada je reč o advokatskim naknadama, advokati treba da ih utvrđuju na način koji je uravnotežen i transparentan prema klijentu, uzimajući u obzir uštede vremena koje dopušta VI, troškove vezane za njeno kreiranje, obuku i upotrebu, kao i činjenicu da advokat snosi odgovornost za sadržaje koji se generišu putem VI ili uz njenu podršku.

11. Oglašavanje i marketing

Advokati treba da budu posebno oprezni kada koriste sisteme VI u svrhu oglašavanja i marketinga i usvajaju etičke i transparentne strategije.

Konkretno, advokati se staraju o tome da oglasi nastali putem VI ne krše njihovu obavezu poverljivosti i kompetentnosti i/ili – gde je to primenljivo – pravila koja sprečavaju direktan kontakt sa potencijalnim klijentima.

Štaviše, kada upotrebljavaju konverzacione botove da odgovaraju na opšta pitanja koja postavljaju stvarni ili potencijalni klijenti u vezi sa advokatom/advokatskom kancelarijom ili pružanjem pravne pomoći, advokati treba jasno da daju do znanja takvim klijentima da ne komuniciraju sa ljudskim bićem, već sa sistemom VI.

12. Opšte mere predostrožnosti i etička upotreba VI

Advokati treba da: (i) se staraju da se aktivnosti koje sprovodi svaki sistem VI mogu pratiti, uključujući kroz registraciju logova i, gde je to moguće, evidentiranje ulaznih podataka/korisničkih upita; (ii) preduzimaju pojačane mere da zaštite sajber bezbednost podataka koji se obrađuju putem VI; (iii) posebno obraćaju pažnju na upotrebu sistema VI koje ne pruža pouzdan izvor; i (iv) budu svesni da upotreba svakog sistema VI nosi – bez ograničenja – rizik od povrede prava intelektualne svojine, objavljivanja poslovnih tajni, povrede prava na privatnost i zaštitu podataka, kao i povrede pravila, propisa i/ili zakona koji se odnose na klevetu, diskriminaciju i insajdersko trgovanje.

Uzimajući u obzir da upotreba sistema VI može predstavljati značajne rizike po ljudska prava i da može dovesti do neželjenih posledica po slobode i zaštite pojedinca, advokati moraju biti u stanju da delotvorno identifikuju takve rizike i proaktivno rade na prevenciji, ublažavanju i odgovaranju i na aktuelne i na potencijalne povrede u budućnosti.

Štaviše, advokati se moraju starati o tome da se upotreba sistema VI u njihovom bavljenju advokaturom pridržava najviših etičkih standarda i društvenih vrednosti koje važe u njihovim zajednicama. Ova obaveza uključuje, ali ne ograničava se na: očuvanje ljudskih prava kao što su prepoznata u međunarodnom pravu, izbegavanje diskriminacije i održavanje vladavine prava.